

Ερωτήσεις κατανόησης

1. Αν στο υδατικό διάλυμα του ασθενούς οξέος CH_3COOH , διαλύσουμε το ισχυρό οξύ HCl :

A. η $[\text{CH}_3\text{COO}^-]$ αυξάνεται, ενώ η $[\text{H}_3\text{O}^+]$ μειώνεται

B. η $[\text{CH}_3\text{COO}^-]$ και η $[\text{H}_3\text{O}^+]$ αυξάνονται

Γ. η $[\text{H}_3\text{O}^+]$ αυξάνεται, ενώ η $[\text{CH}_3\text{COO}^-]$ μειώνεται

Δ. η $[\text{H}_3\text{O}^+]$ αυξάνεται, και η $[\text{CH}_3\text{COO}^-]$ δε μεταβάλλεται.

2. Κατά την προσθήκη υδατικού διαλύματος KCN σε υδατικό διάλυμα HCN , η χημική ισορροπία :

$\text{HCN} + \text{H}_2\text{O} \rightleftharpoons \text{CN}^- + \text{H}_3\text{O}^+$ μετατοπίζεται:

A. προς τ' αριστερά

B. προς τα δεξιά

Γ. δε μεταβάλλεται

Δ. δεν μπορούμε να γνωρίζουμε

3. Αν διαλύσουμε μικρή ποσότητα NH_4Cl σε διάλυμα NH_3 , έτσι ώστε να μην παρατηρηθεί μεταβολή του όγκου του διαλύματος, τότε η $[\text{OH}^-]$:

A. Θα ελαττωθεί.

B. Θα αυξηθεί

Γ. Δεν θα μεταβληθεί

Δ. Δεν μπορούμε να γνωρίζουμε.

4. Ανάμεσα στο υδατικό διάλυμα Δ_1 που περιέχει HF και στο υδατικό διάλυμα Δ_2 που περιέχει HF και KF ποιο έχει το μεγαλύτερο βαθμό ιοντισμού; (Τα δύο διαλύματα έχουν την ίδια θερμοκρασία και συγκέντρωση)

A. το Δ_1

B. το Δ_2

Γ. έχουν ίσους αριθμούς ιοντισμού

Δ. Δεν μπορούμε να γνωρίζουμε

5. Ανάμεσα στο υδατικό διάλυμα Δ_1 που περιέχει HF και στο υδατικό διάλυμα Δ_2 που περιέχει HF και KCl ποιο έχει το μεγαλύτερο βαθμό ιοντισμού; (Τα δύο διαλύματα έχουν την ίδια θερμοκρασία και συγκέντρωση)

A. το Δ_1

B. το Δ_2

Γ. έχουν ίσους αριθμούς ιοντισμού

Δ. Δεν μπορούμε να γνωρίζουμε

6. Δεν έχουμε επίδραση κοινού ιόντος σε μία από τις παρακάτω προσθήκες:

A. NaF σε υδατικό διάλυμα HF

B. KCl σε υδατικό διάλυμα HCl

- Γ. HF σε υδατικό διάλυμα NaF
Δ. NH₄Cl σε υδατικό διάλυμα NH₃

- 7.** Η επίδραση κοινού ιόντος προκαλεί:
Α. την αύξηση του βαθμού ιοντισμού του ηλεκτρολύτη
Β. τη μείωση του βαθμού ιοντισμού του ηλεκτρολύτη
Γ. την αύξηση του pH του διαλύματος
Δ. τη μείωση του pH του διαλύματος
- 8.** Σε υδατικό διάλυμα αμμωνίας προσθέτουμε μικρή ποσότητα αέριου HCl και γίνεται μερική εξουδετέρωση της NH₃ (T, V =σταθερά).
Α. Το pH μειώνεται και ο βαθμός ιοντισμού αυξάνεται
Β. Το pH και ο βαθμός ιοντισμού αυξάνονται
Γ. Το pH αυξάνεται και ο βαθμός ιοντισμού μειώνεται
Δ. Το pH και ο βαθμός ιοντισμού μειώνονται.
- 9.** Αν διαλύσουμε HCl σε υδατικό Δ/μα CH₃COOH (ασθενές οξύ) τότε:
Α. η [H₃O⁺] αυξάνεται, ενώ η [CH₃COO⁻] μειώνεται
Β. η [H₃O⁺] μειώνεται, ενώ η [CH₃COO⁻] αυξάνεται
Γ. οι συγκεντρώσεις των ιόντων H₃O⁺ και CH₃COO⁻ αυξάνονται
Δ. η [H₃O⁺] αυξάνεται, ενώ η [CH₃COO⁻] δε μεταβάλλεται.
- 10. Σωστού – Λάθους:**
- Η προσθήκη KNO₂ σε υδατικό διάλυμα HNO₂ προκαλεί μείωση του pH του διαλύματος.
  - Όταν σε ένα διάλυμα NH₃ προστεθεί KOH χωρίς μεταβολή του όγκου του διαλύματος, ο ιοντισμός της αμμωνίας μειώνεται, ενώ το pH του διαλύματος αυξάνεται.**
  - Όταν σε ένα διάλυμα CH₃COOH διαλύσουμε μικρή ποσότητα CH₃COONa χωρίς μεταβολή του όγκου του διαλύματος, το pH μειώνεται.
  - Για να μειώσουμε τον ιοντισμό της αμμωνίας στο υδατικό της διάλυμα μπορούμε να προσθέσουμε NaOH.**
  - Όταν σε ένα Δ/μα ασθενούς οξέος HA προστεθεί ένα ισχυρό οξύ ο βαθμός ιοντισμού του οξέος HA μειώνεται.**
  - Αν διαλύσουμε μικρή ποσότητα NaCl σε Δ/μα HCl η [H₃O⁺] θα ελαττωθεί.
  - Αν διαλύσουμε μικρή ποσότητα NH₄Cl σε Δ/μα NH₃ η [OH⁻] θα ελαττωθεί.**
  - Κατά τη διάλυση, έστω και μικρής ποσότητας, οξέος ή βάσεως στο νερό η ισορροπία $2\text{H}_2\text{O} \rightleftharpoons \text{H}_3\text{O}^+ + \text{OH}^-$ μετατοπίζεται προς τα αριστερά με αποτέλεσμα να παρατηρείται αισθητή αύξηση της [H₂O].

ix. Όταν σε ένα Δ/μα NH_3 προστεθεί KOH , ο ιοντισμός της αμμωνίας μειώνεται, ενώ το pH του Δ/τος αυξάνεται.

x. Όταν σε ένα Δ/μα CH_3COOH διαλύσουμε μικρή ποσότητα CH_3COONa το pH αυξάνεται.

Να συμπληρωθούν οι λέξεις που συμπληρώνουν σωστά τις προτάσεις

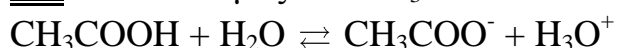
11. Επίδραση κοινού ιόντος έχουμε όταν σε διάλυμα ασθενούς ηλεκτρολύτη προσθέσουμε άλλο ηλεκτρολύτη (συνήθως ισχυρό) που να έχει κοινό ιόν με τον ασθενή ηλεκτρολύτη. Στην περίπτωση αυτή ο βαθμός ιοντισμού μειώνεται λόγω μετατόπισης της ισορροπίας ιοντισμού του ασθενούς ηλεκτρολύτη προς τα αριστερά σύμφωνα με την αρχή Le Chatelier.

12. Αν διαλύσουμε στερεό CH_3COONa σε Δ/μα CH_3COOH , τότε η συγκέντρωση των ιόντων H_3O^+ του Δ/τος μειώνεται, ο βαθμός ιοντισμού του CH_3COOH μειώνεται η συγκέντρωση των ιόντων CH_3COO^- αυξάνεται, ενώ η σταθερά ιοντισμού K_a του CH_3COOH δε μεταβάλλεται.

13. Η επίδραση του κοινού ιόντος OH^- μειώνει τον βαθμό ιοντισμού της αμμωνίας NH_3

14. Στο υδατικό διάλυμα HF η προσθήκη του ισχυρού οξέος HCl που δεν προκαλεί αύξηση του όγκου του διαλύματος, προκαλεί μείωση του βαθμού ιοντισμού του HF .

15. Ο ιοντισμός του CH_3COOH στο νερό δίνεται από την αντίδραση:

Η αντίδραση αυτή θα μετατοπιστεί προς τα δεξιά, αν προσθέσουμε μικρή ποσότητα ($\Delta V=0$) από:

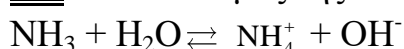
A. NaCl

B. H_2SO_4

Γ. CH_3COONa

Δ. NaOH

16. Ο ιοντισμός της NH_3 στο νερό δίνεται από την αντίδραση:

Η αντίδραση αυτή θα μετατοπιστεί προς τ' αριστερά, αν προσθέσουμε μικρή ποσότητα από:

A. NH_4Cl

B. NaCl

Γ. NaOH

Δ. HCl

17. Σε διάλυμα HCN με συγκέντρωση c M προσθέτουμε ποσότητα άλατος NaCN ($\Delta V=0$). Το pH του διαλύματος:

A. θα αυξηθεί, B. θα αυξηθεί, Γ. θα παραμείνει σταθερό,

Δ. εξαρτάται από την ποσότητα του άλατος που θα προστεθεί.

18. Να αντιστοιχίσετε τους βαθμούς ιοντισμού των οξέων που αναγράφονται στη δεύτερη στήλη (II) μετά διαλύματα που αναγράφονται στην πρώτη στήλη (I).

α. HCl 0,1 M	• •	i. 10^{-2}
β. HA 0,1 M	• •	ii. 1
γ. HCl 0,1 M και NaCl 0,1 M	• •	iii. 1
δ. HA 0,1 M και NaA 0,1 M	• •	iv. 10^{-4}

α-ii, β-i, γ-iii, δ-iv

19. Υδατικό διάλυμα οξέος HA συγκέντρωσης 0,1 M έχει pH ίσο με 3. Προσθέτουμε στο διάλυμα ποσότητα άλατος NaA, χωρίς να μεταβληθεί ο όγκος και η θερμοκρασία του διαλύματος. Ο βαθμός ιοντισμού του HA στο τελικό διάλυμα μπορεί να είναι:

- A. 0,015   B. 0,01   Γ. 0,02   Δ. **0,001**   E. 1

20. ~~Να συμπληρώσετε στον επόμενο πίνακα αν το αντίστοιχο μέγεθος αυξάνεται (Α), μειώνεται (Μ) ή παραμένει σταθερό (Σ) κατά την προσθήκη: Α. HCl Β. NaNO₂~~

	HCl	NaNO ₂
Βαθμός ιοντισμού α		
mol H ₃ O ⁺		
[H ₃ O ⁺]		
pH		
K _a		

21. α. Σε υδατικό διάλυμα ασθενούς μονοπρωτικού οξέος (HClO) ποια ιόντα υπάρχουν; **H₃O⁺, ClO⁻, OH⁻**

β. Αν στο διάλυμα του οξέος προσθέσουμε μικρή ποσότητα NaOH, τι πρόκειται να συμβεί; *Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.* **EKI (±)**

22. Διάλυμα μονοπρωτικού οξέος HA έχει pH = 2. Όταν προσθέτουμε στο διάλυμα ποσότητα συζυγούς βάσης (A⁻), το pH του διαλύματος παραμένει σταθερό.

α. Σε ποιο συμπέρασμα καταλήγετε για την ισχύ του οξέος; *Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.* **(Ισχυρό)**

β. Ποια είναι η συγκέντρωση σε mol/L του HA; **10⁻²M**

23. Πώς μετατοπίζεται η θέση της ιοντικής ισορροπίας υδατικού διαλύματος οξικού οξέος, (CH₃COOH) όταν προστεθεί:

- A. υδροχλώριο (HCl) (ΔV=0); ←
- B. οξικό νάτριο; (CH₃COONa, ΔV=0) ←
- Γ. υδροξείδιο του νατρίου; (NaOH, σε έλλειμμα, ΔV=0) →

Α. νιτρικό κάλιο; (KNO_3 , $\Delta V=0$)

Ε. νερό (H_2O); $\rightarrow$

Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

24. Σε διάλυμα ασθενούς μονοπρωτικού οξέος HA προσθέτουμε ποσότητα συζυγούς βάσης (A^-). Ο βαθμός ιοντισμού του HA μπορεί να υπολογιστεί από τους νόμους του Ostwald. $\Sigma - \Lambda$

25. Κατά τη μερική εξουδετέρωση του ασθενούς μονοπρωτικού οξέος HA από την ισχυρή βάση NaOH τα κατιόντα οξωνίου στο διάλυμα ισούνται με τα ανιόντα υδροξειδίου. $\Sigma - \Lambda$

26. Σε υδατικό Δ/μα ασθενούς οξέος HA προστίθεται στερεό NaA , χωρίς να μεταβληθούν ο όγκος και η θερμοκρασία του Δ/τος. Να εξηγήσετε ποιες από τις παρακάτω προτάσεις είναι σωστές και ποιες λανθασμένες.

Α. Ο βαθμός ιοντισμού του HA ελαττώνεται.

Β. Το pH του Δ/τος ελαττώνεται.

Γ. Η συγκέντρωση των ιόντων A^- ελαττώνεται.

Δ. Η συγκέντρωση των ιόντων OH^- αυξάνεται.

Ε. Η σταθερά ιοντισμού K_a αυξάνεται.

27. Υδατικό Δ/μα CH_3COOH (Δ) έχει συγκέντρωση 1M και $\text{pH} = 2,5$. Να εξηγήσετε ποιες από τις παρακάτω προτάσεις είναι σωστές και ποιες λανθασμένες.

Α. Το CH_3COOH έχει $\text{p}K_a = 5$.

Β. Αν προσθέσουμε H_2O , το Δ/μα θα έχει $\text{pH} < 2,5$.

Γ. Αν προσθέσουμε αέριο HCl , χωρίς να μεταβληθεί ο όγκος του Δ/τος, θα ελαττωθεί η συγκέντρωση των ιόντων CH_3COO^- .

Δ. Αν προσθέσουμε 2mol NaOH σε 2L του Δ/τος Δ , θα προκύψει ουδέτερο Δ/μα.

28. Υδατικό Δ/μα HCl (Δ_1) και υδατικό διάλυμα ασθενούς οξέος HA (Δ_2) έχουν την ίδια συγκέντρωση $c = 0,1\text{M}$ και τον ίδιο όγκο. Να εξηγήσετε ποιες από τις παρακάτω προτάσεις είναι σωστές και ποιες λανθασμένες.

Α. Το Δ/μα Δ_1 έχει μικρότερη τιμή pH .

Β. Το Δ/μα Δ_1 απαιτεί μεγαλύτερη ποσότητα NaOH για να εξουδετερωθεί πλήρως.

Γ. Όταν εξουδετερωθεί πλήρως καθένα από τα Δ/τα Δ_1 και Δ_2 με την απαιτούμενη ποσότητα NaOH , τα Δ/τα που προκύπτουν θα έχουν την ίδια τιμή pH .

Δ. Τα Δ/τα Δ_1 και Δ_2 έχουν την ίδια αγωγιμότητα.

Ε. Όταν αραιωθούν σε δεκαπλάσιο όγκο τα Δ/τα Δ_1 και Δ_2 , το pH τους θα αυξηθεί κατά μία μονάδα.

29. Για το οξύ HA στους 25°C είναι $K_a = 10^{-5}$. Σε ένα υδατικό Δ/μα του οξέος HB , που έχει θερμοκρασία 25°C και συγκέντρωση $0,5\text{M}$, ο βαθμός ιοντισμού του

οξέος είναι 2%. Να εξηγήσετε ποιες από τις παρακάτω προτάσεις είναι σωστές και ποιες λανθασμένες.

- A. Το οξύ HA είναι ισχυρότερο από το οξύ HB.
- B. Υδατικό Δ/μα του οξέος HB έχει μικρότερη τιμή pH από υδατικό Δ/μα του οξέος HA στην ίδια θερμοκρασία.
- Γ. Υδατικό Δ/μα άλατος NaA έχει $\text{pH} > 7$ στους 25°C .
- Δ. Υδατικό Δ/μα άλατος NaA συγκέντρωσης 0,1M έχει μεγαλύτερο pH από υδατικό Δ/μα άλατος NaB συγκέντρωσης 0,1M στους 25°C .

30. Υδατικό Δ/μα ασθενούς οξέος HA (Δ_1) και υδατικό Δ/μα HNO_3 (Δ_2) έχουν την ίδια τιμή $\text{pH} = 3$. Αν αναμιχθούν ίσοι όγκοι από τα Δ/τα Δ_1 και Δ_2 , σχηματίζεται υδατικό Δ/μα Δ_3 . Να εξηγήσετε ποιες από τις παρακάτω προτάσεις είναι σωστές και ποιες λανθασμένες.

- α) Τα Δ/τα Δ_1 και Δ_2 έχουν την ίδια συγκέντρωση σε HA και HNO_3 .
- β) Το Δ/μα Δ_3 έχει $\text{pH} = 3$.
- γ) Ο βαθμός ιοντισμού του HA στο Δ/μα Δ_3 είναι ίσος με το βαθμό ιοντισμού του στο Δ/μα Δ_1 .
- δ) Αν εξουδετερωθεί πλήρως το Δ/μα Δ_3 με NaOH, σχηματίζεται Δ/μα με $\text{pH} = 7$. Δίνονται: για το HA: $K_a = 10^{-5}$, για το H_2O : $K_w = 10^{-14}$.